

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

MELEKŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A társadalmi széttagoltság.

— szept. 19.

A természetes állapotoktól való erőszakos eltérés, az emberi természetből folyó viszonylatok végzetes figyelmen kívül hagyása, az istenadta egyenlőségnek mesterséges eltorzítása: szűni nálunk a me-reven elzárt, egymástól széles határokkal elkülönített csoportokat, helyesebben: kasztokat. Pedig hát az 1848-iki dicső mozgalom ugyan-csak megrázta az egész kontienst és gyökeresen fölkevarta annak állapotait. A rendiség megszűnt, a társadalmi korlátok ledőltek, a természet által egyenlőknek alkotott emberek: *jogilag* egyenlők lettek, a születési kiváltságok megszűntek, előtérbe lépett az *egyéniesség* ereje, uralomra jutott az individuális tehetség s ez s kizárólag csak ez jelölte ki az egyén helyét a társadalomban.

Am ha *jogilag* nem is áll fenn hazánkban többé különbség ember és ember között, *fennáll* az még ma is *társadalmilag*. Megszűnt a rendiség, de orgiáit üli az osztályjog. Tekintsünk bármely térére, nézzünk

bármilyen intézményt, mindenütt rikitóan van odasütve az „osztály” bélyege s egész társadalmi életünk az osztálykülönbséteken épül föl...

Az osztályok alapját nálunk a birtok, illetőleg a tőke képezi. Ez határozza meg a társadalmi állást, ez a köztekintélyt, ez distinguálja a társadalom rétegeit s az összes ilyenemű szervezkedéseket. Ebből kifolyólag nálunk Magyarországon következő osztályok léteznek és foglalnak el elkülönített társadalmi helyzetet: arisztokraták, dzsentrik, kereskedők, iparosok, földmivesek, osztályon kívül a misera plebs, a napszámosok; az ugynevezett értelmiségi foglalkozásuaknak, ezen osztályok egyikében sem találunk meghatározott helyet, hanem születése és környezete szerint egyik ide, másik oda huz.

Az első osztály: az arisztokraták átmenetet képeznek a régi rendi szervezethez a mai osztályuralomhoz. Ide tartoznak a született magnások, grófok, bárók, kik kiválóságukat a nagy földbirtokból és még inkább a születés fényéből származtatják. Csekély kivétellel teljesen elzárt csoport ez, mely bi-

zonyos érthető előítélet és öröklött eksklusivitási hajlamainál fogva lehetőleg elkülöníti magát a társadalom polgári rétegeitől.

Következnek a *dzsentrik*. A régi hivatali nemesség eredménye ez a kaszt. Ezek viselkedésükben aránylag még rátartósabbak s merevebbek, mint az arisztokraták, kikhez fölkerülni s velük érintkezni a legnagyobb büszkeségük s leghőbb vágyuk. Egyedüli szenvedélyük — természetesen csak egyik s pedig nagyobb részüknek — a *sport*, melyért tudnak is lelkesedni, legalább — látszólag.

Egy másik osztályba a *nagykereskedők* és *gyárosok* tartoznak, szóval a tőke, a pénzarisztokrácia emberei. Tudják, hogy a fenti két osztály meghitt lábón nem fogadja be őket, de azért ők is nagyobb-részt kiválóbbaknak tartják magukat a kevésbé tehető, rendes kereskedő és iparosnál. A tőkében alapuló elbizakodottságuk határt nem ismer, mindenben az arisztokráciát utánozzák.

A *földmivelő* osztály tagjai az egykori jobbágyok utódai. Egy-szerű s a többi osztályok közt

A mézeshetek.

Irta: Zboray Aladár.

A feleség. (18 éves.)

A férj. (24 éves.)

Szobaleány.

(Csinos, vadonatúj ebédlő. Az asztal kissé rendetlen, mert éppen most végezték el a vacsorázást. A villamos körte a legvakítóbb fénynyel ég. Nagy csend.)

A férj. Mondom, hogy valami bánt téged Az Istenért, öreg asszony, csak nem vagy beteg?

A feleség. Nem. Beteg nem vagyok.

A férj. Akkor bánt valami.

A feleség. (Hosszas hallgatás után.)

Fáj itt hagynom ezt a meleg, puha fészkét.

A férj. (Felriad.) Tessék?

A feleség. (Zavarodottan kopog kis rózsaszínű körmeivel az abroszon.) Ki kell mondanom, hiába. Végre is tisztességes asszony vagyok s az is akarok maradni. Még az esküvőnk napján megfogadtam magamnak.

A férj. (Mindjobban csodálkozva.)

Mit?

A feleség. Hogy megmondom neked nyiltan, ha másba szeretek.

A férj. (Értelmetlenül.) Ha másba szeretsz? Egy szót sem értek.

A feleség. Pedig mindent elmond-

tam. Dani, én kimondhatatlanul, szenvedélyesen szeretek egy férfit.

A férj. Te? Az lehetetlen. Az Istenért Czuli, hisz mi még csak háromhónapja vagyunk férj és feleség.

A feleség. És mégis úgy van.

A férj. És szenvedélyesen!

A feleség. Lángolóan. Ne haragudjál, úgy jött az egész, mint a villámcsapás. Mintha tegnap sohasem lett volna s mintha csak azóta élnek, amióta őt ismerem.

A férj. (Nagyon rosszul érzi magát.)

Ugy-e csak tréfálsz?

A feleség. (Komolyan sóhajt.) Bár úgy volna.

A férj. (Gondolkozik és egy szót sem szól.)

A feleség. (Igen halkán, szégyenkezve.) Hidd el, nagyon restelem a dolgot, de nem tagadom, hisz becselenség volna, ha eltagadnám és éppen előled.

A férj. Es régen?

A feleség. Nem, nem is lehet régen, hiszen csak három hónapja, hogy a tied vagyok. Ha őszinte akarok lenni, csak ma tudtam meg, hogyan állok tulajdonképpen.

A férj. Ki volt itt?

A feleség. Az nem határoz. Nem ma láttam először, de csak ma győződtem meg mindenről.

A férj. Hogyan?

A feleség. Istenem! — Hidd el,

hogy igazán nem csalódom sem magamban, sem az érzeimeimben.

A férj. (Ingerülten.) Ezt nem állíthatod ilyen határozottan.

A feleség. Állíthatom, mert bizonyítékom van reá.

A férj. (Hüledezve) Bi zo-nyi-té-kod.

A feleség. Az. Szenvedek miatta. Fájdalmat okozott, égető, gyótró, szörnyűséges fájdalmat. Amikor megláttam, egyszerre belenyilallott a szívembe, csak hogy üdvösségesen, azután — azután — szólt hozzám — és azután.

A férj. (Dühösen.) Azután megfogta a kezedet...

A feleség. Nem, nem fogta meg, pedig — pedig úgy vártam. Előre örvendtem, mint fog megreszketni a szívem, ha megfogja a kezemet, előre megremegtem az üdvösség gondolatától s vártam, hogy megcsókoljon...

A férj. (Főlordit.) És ezt neked mondd.

A feleség. (Nagyon alázatosan.) Végre is, kinek mondjam? A mama nem lakik nálunk...

A férj. (Dühösen.) Nem!

A feleség. Az édes apám utóvégre is férfi!

A férj. Én is férfi vagyok!

A feleség. Igen, de te a férjem vagy s neked jogod, sőt kötelességed, hogy meg-

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

még a legmegelégedettebb népség. Nem érzi magát senkinél kiválóbbnak, nem keres képzelt előnyöket, hanem munkálja szorgalmasan földjét, igyekszik növelni azt, hogy minél többet hagyhasson gyermekeire. Lassan bár, de észrevehetően halad a kultúra lépcsőzetén is. — Alattuk áll a zsellér nép, a napszámosok nagytömege. Saját földjük nincs, tehát a másét mivelik, élnek máról-holnapra, anélkül, hogy helyzetükön javíthattak volna eddig valamelyest, bár az utóbbi évek szociális mozgalmai az ő érdeküket tartották első sorban szem előtt.

Ezek a mi osztályaink, ezeknek a széttagolását nyögi a jelenkor társadalmá. Pedig az alap, melyre ezen osztályok támaszkodnak, nagyon is ingadozik már, forrásuk bizonyos apadóban van, s nem messze az idő, midőn fölfordul az egész rendszer és semmivé lesz az egész mai rendszer.

Az arisztokrácia létföltétele a birtok és pedig igen nagy birtok. Ez azonban már nincs többé, illetőleg csak még ritkán van ilyen kelő arányú birtok egy-egy arisztokrata kezén. Legtöbbnek a földterülete bérlők kezén van, tulságos mértékben el van adósodva, úgy, hogy nagy urí passzióira abból már alig telik. Mivel pedig azt abbagyini a látszat kedvéért s a többiekkel való szolidaritás miatt nem lehet, az addósságok folytán végre beáll a — gondnokság, hogy véget vessen az örült gazdálkodásnak... Másik támadó tényezője ezen osztálynak a keveredés. Dzsenti-

trik, sőt néha a pénz urai emelkednek föl hozzájuk s ezáltal némileg elveszti az arisztokrácia a közvélemény szemében azt a nimbuszt, mely neki életet, külső fényt ad...

De leginkább kerül az ösvény szélére a dzsenti. Alapja teljesen elenyészett, azért ezen osztálynak kell leginkább bármilyen áron úgy mutatnia, hogy még mindig a régi, még mindig erős. Az állami megyei hivatalok honoráriuma az egyre kisebb birtok jövedelme nem elég arra, hogy az ezen osztályba való tartozással járó kiadásokat fedezze. Hitelük kimerült már teljesen s ennek alapján beáll aztán a cifra nyomoruság, melyet egy részüknél még inkább elősegít a dzsentri-hölgyek viselkedése, kik valóságos iszonyt éreznek a hitük szerint alattuk állókkal szemben és egyedüli ambíciójuk a másik cifra szegénység, az — uniformis. De ferde neveltetése és előítélete folytán nem hajlandó az osztály a szerényebb polgári szokások és elemekhez alkalmazkodni és mindenképpen külön dolyfös kasztot akar reprezentálni...

A kereskedők osztályát hamis irányban tévelygő ambíciói teszik élehetlenné. Ha ennek egyik tagja megtollasodik, vagyonra tesz szert: akkor ez — tisztelet a kevés kivételnek — arisztokratább számtalan őstökét kimutató született arisztokratánál... Ilyen szellemben neveli fiait is. Ez a reményteljes ifju ezen a módon természetesen a legtöbb esetben nem folytathatja apja foglalkozását, hanem igyekszik minél föltünőbbben költekezni, a miért

aztán a vagyon csakhamar elfogy és lesz belőle a mult idők érdekes emlékein rágódó proletár... Ezért van, hogy gazdag kereskedő vagyona ritkán száll át két nemzedékre, hanem rövid fejlődés után nagyobbára elenyészik. — A nagyiparosoknál ez a bomlás lassabb, de szintén bekövetkezik azonos okokból.

Egyedül fejlődik és életképes a társadalmi osztályból ugyyszólva egészen kiszorult földmivelő osztály, az ő végtelen szerény igényei s kellő szorgalma mellett folyton gyarapodik, helyzete folyton javul, annál is inkább, mert legkevésbé érintik őt a kor vétkes aramlatai.

Ilyen a mi társadalmunk, mely ily módon széttagolt s egymással szemben teljes érdekelletben áll. Ezen a hazug alapon pedig az oly különböző osztályok nem tarthatják már fenn társadalmi előnyüket, hanem okvetlen be kell követekeznie nemcsak a politikai, de a társadalmi egyenlőségnek is. Parancsolja ezt a feltartóztatlan előre robozó korszellem, a józan ész, a méltányosság, követelik a tényleges állapotok, a helyzet kérlelhetetlen logikája!

Kalandos vállalat.

— Gróf Degenfeld amerikai utja. —

— szeptember 19.

(p. f.) Dabraczeni lapok hozták azt a hírt, hogy a tiszántúli református egyházkerület fő-gondnoka, gróf Degenfeld József másodsor is utra kél s átvitorlázik az új világba. Az utazás bevallott célja most az,

tudó a valót. De kérlek, igen kérlek, azért ne haragudjál, hisz — hisz nem történt semmi. Eppen semmi.

A férj. Most már tudni akarom, ki volt Le fogok számolni vele.

A feleség. Az már nem kötelességen, hogy a nevért megmondjam. Ezt nem is fogadtam meg. Amit meg kellett tennem, azt megtettem. Kérlek, kerüdjünk minden botrányt. Nem adtam rá okot, hogy gyűlölj, hogy haragudjál reám, én tisztességesen jártam el.

A férj. Köszönöm. (Egyre fokozódó indulattal és keserőséggel.) Talán még hálas is legyek érte. Talán örvendjek is neki. Köszönjem meg, hogy három hónapig azt hittem legalább, hogy szeretsz. Három hónap! Ó az nagy idő. Borzasztó nagy idő, bizonyíthatóan borzasztó nagy idő.

A feleség. (Leosüggesszi a fejét s haligat.)

A férj. Szólj hát valamit.

A feleség. Mindent megmondtam.

A férj. Mindent! Mindent? Hát miért nem mondtad ki már azt is, hogy reám untál, miért nem mondtad, hogy torkig vagy velem, hogy utálsz, hogy undorodol télem. Három hónap nagy idő! (Föl s alá járkal a szobában.) És mennyit küzdöttem érte! Majd szétdurant a fejem, annyit tanultam, csak hogy a kezemben legyen a diploma, térdig jártam a lábsaimat, hogy tisztességes hivatali kapjak, persze a nagy tanulástól, a nagy utánajárástól nem értem rá, hogy jobban szemügyre vegyelek, hogy a lelkedbe hatoljak, vak voltam, süket és szorelmes.

A feleség. (Rezignáltan.) Én is.

A férj. Ó, tudom, könnyű most azzal védekezned, hogy vak voltál, hogy rosszul láttál, hogy megcsalódtál bennem...

A feleség. (Nagyon alázatosan.) Magamban, nem benned.

A férj. (Dühösen.) Lári-fári! Ismerem ezeket a szólásmódokat. Nem vagyok kíváncsi reájuk. El fognak felejteni, mint egy rossz álmot — mint egy csunya álmot — úgy, mint egy álmot. El fogom felejteni, hogy valaha is szerettelek, hogy vágytam utánad, hogy boldog... (kijavítja magát), hogy ábrándoztam a boldogságról, mindent, mindent...

A feleség. El fogod felejteni a diófát is. A nagy, öreg, félig gutaütött diófát, ahova futottam előled, amikor azon az estén, a virágágy előtt megragadtad a kezemet...

A férj. Már akkor is kiszakítottad a kezed a kezemből.

A feleség. Igaz és odaszaladtam a diófahoz. (Óda nem láthatott senki.) Te meg utánam.

A férj. (Elfeledkezve.) Hogy pihentél a futástól, meg az izgalomtól s oda simultál a fa dereka mellé s én megfogtam a kezedet.

A feleség. És én ugye nem szaladtam el, nem vontam el a kezemet sem.

Férj. Nem, csak a szemedet sütötted le és reszkettél. Ó, de hogyan reszkettél. Nem is volt az remegés, inkább... (Hirtelen észbe kap.) Igen el fogom feledni azt is.

Férj. Ezt pedig sajnálhatnád.

Férj. Nem sajnálom. Elfeledtem, amint el fogod feledni te is.

Férj. Én nem.

Férj. (Maróan.) Te talán képekonyvet gyűjtesz össze. Ahány levele, annyi új alakja.

Felőség. Ezt kikérem magamnak.

Férj. Ó igen könnyen sértődött, tudom. Hisz ti vagytok a gyöngéd nem, a törékeny virágszálak. Mi az erős tölg, amely arra született, hogy minden menykő belecsapjon.

Felőség. Látod, ezt szépen mondtad.

Férj. Még gunyolódjál is! Még csak ez volt hátra. Különb... (Megáll csöngtet a szobaleánynak.)

Szobaleány. (Bejön.)

Férj. Mari, csomagolja be a hálóingemet s hozza be a kabátomat, kalapomat és az ernyőmet.

Szobaleány. Igenis. (Kimegy.)

Felőség. Hát ez mit jelentsen?

Férj. (Elkeseredett dühvel.) Mit jelentsen? Mit jelentsen! Azt jelentse, hogy nekem nincsen itt keresni valóm. A te hozományod a butor, — a tiéd az ágy, az asztal, a ruhafogas, a villamos oszlár...

Felőség. (Meggzeppenve, szeliden.) Hisz az nem tesz semmit. Itt elalhat az széles ebédlő divánon.

Férj. Hogyne! Tudok is én aludni ebben a bariangban.

Felőség. De kérlek, künn esik az eső, a szálloda-szobák fütetlenek, így én nem venném a lelkemre, ha meghülnél.

Férj. Sohse aggódj érettem. Majd akadok én fütött szobára is.

Felőség. (Villongó szemmel.) Ugy?! Hát még nem feledted el a legénykori ad-

ami először volt: az amerikai református egyházaknak a magyarországi egyetemes református egyházba való bekebelezése.

Mi, akik ismerjük a magyarországi református egyház nyomoruságos anyagi viszonyait, sohasem tudtuk megérteni, hogy mit keres a magyar református egyház Amerikában. Hiszen, ha arról volna szó, hogy ottan élő véreink nem tudnának gyülekezeteket alapítani s így vallásuk csillog is az elzüllesztésre jutottak volna, akkor még lehetne érteni, hogy a magyar református egyház kötelességének tartja kinyújtani segítő kezét. De mikor az amerikai protestánsok, különösen pedig a nagy presbiteri egyház oly nagy mérvű segélyben részesíti az Amerikában élő magyar reformátusokat, hogy azoknak ott az újvilágban ma már több virágzónak mondható gyülekezetük van, akkor valóban nem értjük, hogy mi lehet a célja annak a bekebelezési tervnek, melynek keresztülvitele állítólag a gróf Degenfeld József feladata lenne. Eppen azért teljesen érthető és méltányolható is az amerikai református lelkészek egy részének e tervezettel szemben való állásfoglalása, mert ez a bekebelezési terv könnyen veszélyeztethetné azokat a segélyeket, amiket a magyar református egyházak, különösen pedig a lelkészek Amerikában élveznek. A bekebelezési terv tehát, még ha kivihető volna is, még abban az esetben sem lehetne üdvös ottan élő hazánkfiakra s az amerikai magyar gyülekezetekre. A nemzetközi viszonyok folytán azonban ez az egész bekebelezési terv kivihetetlen. Kivihetetlen pedig azért, mert nem lehet azt még csak remélni is, hogy az Egyesült Államok kormánya akceptálná a magyar király által szentesített egyházi törvényeket. Enélkül pedig az egész bekebelezési terv illuzóriussá válna s nem lenne egyéb kalandos vállalatnál.

Igy állván a dolog, vajjon feltehető-e az a magyar református egyház konventjáról, hol mégis csak előkelő nagyműveltségű egyházi férfiak vezetik az ügyeket, hogy ilyen kalandos vállalatba belemenjenek; vajjon feltehető-e a magyar református egyház konventjáról, hogy midőn itthon a leg-

égetőbb kiadásokra is alig telik valami, akkora tengeren túl élő reformátusoknak akkor is segélyt akarjon nyújtani, mikor azok azt a segélyt nemcsak, hogy nem kérik, de sőt elfogadnissal karják.

Bizonyára nem!
Kell tehát itt olyan dolognak lenni, a mit csak a beavatottak tudnak, s amelynek csak köpenyegéül szolgál az a református egyházi palást, melyet gróf Degenfeld magára ölt, midőn az újvilágba hajózik.

Ugy vagyunk értesülve, hogy gróf Degenfeld missziója nem egyházi, hanem egészen politikai, illetőleg magyar nemzeti jellegű.

Es ez nem is lehet másképp. Hiszen az Amerikában élő magyar reformátusoknak vallása, egyháza, egyáltalában nincs veszélyeztetve. De veszélyeztetve van nyelvük és magyar nemzetiségük. Azok, akik oda kivándoroltak, még ha tökéletesen elsajátítják is az angol nyelvet, anyanyelvüket nem felelik el s magyarok fognak maradni egész életükben. Fiaik és leányaik azonban, mint azt a tapasztalat mutatja, egészen elangolosodnak s anyanyelvüket elfeledik és így egész számtani pontossággal ki lehet mutatni, hogy annak a néhány százezer magyarnak már a második generációja teljesen angol lesz.

Ennek a megakadályozása, ottani véreink gyermekeinek a megmentése mindenestre olyan fontos dolog, hogy megérdemli a figyelmet s méltó arra, hogy a magyar kormány is komolyan fontolra vegye. Kérdés azonban, hogy az a mód, mit — állítólag — a kormány választott abból a célból, hogy az amerikai magyar gyermekek el ne angolosodjanak, helyes-e s általában megérdemli-e azt a költséget, melylyel az ilyen vállalat feltétlenül járn fog.

Arról van ugyanis szó, hogy Amerikában a kormány a magyar református egyház útján, magyar iskolákat létesítsen s ezeknek segítségével tartsa fenn az ottani magyarok nemzetiségét és nyelvét.

Az első pillanatra szép, tetszetős és elismerésre méltónak látszik ez a terv. De csak az első pillanatra, mert ha egy kissé megfontoljuk és keresztülvitelének nehézsé-

geit mérlegeljük, azonnal be fogjuk látni, hogy az amerikai magyar iskolák létesítésére és fentartására a magyar kormánynak nincs elég pénze. Így az amerikai magyarok segélyezésére szánt összeget az itthon lévő szegényes iskoláktól kellene elvonni. De még ebben az esetben is mindaz, mit a kormány amerikai magyarok megmentésére költ, céltalanul elköltött, csaknem kidobott pénz lesz. Egy csepp a tengerbe, mely nyomtalanul tűnne el. Akér egyházi, akár magyar nemzeti szempontból tekintünk is tehát a gróf Degenfeld misszióját, mindenképpen úgy tűnik az fel, mint valami kalandos vállalat, melytől valami jó és üdvös dolgot alig lehet remélni. De különös is ez épen a gróf Tisza kormánya idejében, mikor a kivándorlás minden lehető módon nemcsak, hogy megkönnyítve van, de sőt annak a rendezését maga a kormány vette kezébe.

Püspökladány és Biharudvari mozgalma.

Az alapítványi földek ügye.

— szeptember 19.

Püspökladány és Biharudvari községek lakossága a hosszuhát-uton levő alapítványi föld bérbevétele iránt mozgalmat indított. E tárgyban járt e hó 12-én a két község képviselőtestületének 30 tagú küldöttsége, Papp Elek és Bakonyi Sándor képviselők vezetése alatt Berzeviczy Albert miniszternél.

A küldöttség nevében Kis Ferenc, lelkész röviden vázolta a két községnek nyomoruságos helyzetét s rámutatott arra, hogy az eladósodott községeket az anyagi romlástól s kivándorolni kényszerüléstől egyedül csak a Hosszuhát bérletével lehet megmenteni, mert e bérlettel meg lehet szabadítani a görnyedve viselt terhektől, ki lehet menteni az adósságok s kamatok fojtogató karjai közül. Kérte a minisztert, ne hallgasson azokra az irányzatok érvekre, melyeket a kisbérlet ellen felhoznak, hogy azok kizsarolják a földet, hiszen a határbeli, felesben kezelt alapítványi földek termőképessége és értéke is azóta kétszereződött meg, mióta a község lakosai művelik. Egyébként a lakosok minden más átal teljesíthető feltételt elfogadnak s híven betartanak, a legmagasabb bérösszeget is megadják: ezért kéri a minisztert, hogy a vereseny tárgyalásra benyújtott ajánlatokat fogadja el.

A miniszter válaszában a községeket teljes jóakarattal biztosítja s kijelenti, hogy ő a kérdésben semmiféle befolyás alatt nem áll, senki irányában megköve nincs, így csakis az alapítványi érdekek szempontjából kezeli és bírálja el az ajánlatokat s ha az alapítvány érdekeinek a lakosok ajánlata egyezik legjobban, nagy örömeire szolgál, ha nem egyes embernek, hanem minél többnek tehet szolgálatot. Míg az ajánlatokat nem ismeri, iratait nem tanulmányozza, addig kötelező nyilatkozatot nem tehet, de előre is igéri, hogy az ügy elintézésénél egyedül a vállalkozó érdeke fog szeme előtt lebegni.

Egyben a küldöttség azon kérésére, hogy 600 lakóház nélkül leő ladányi embernek az alapítvány tulajdonát képező Németsziget nevű 40-50 hold területű birtoktestet 200 négyszög öles parcellákban örök áron engedje át (moldánként 800 kor.) lakóhelyül, kész-égesen kijelentette, hogy ennek az ő részéről tenni

resszeket. Nem szakítottál végképpen. Még vannak meleg fészkek, amelyeket számon tartasz.

Férj. (Mefisztói arculattal.) Vannak, lesznek, voltak, végre sem szolgáltatja ki magát az ember kényre, kegyre egy asszony ak.

Feleség. Nem-e? Jó hogy tudom.

Férj. Különbem mi közöd hozzá.

Feleség. (Most már igazán haragosan.) Mi közöm hozzá? Hogy mi közöm hozzá? A feleséged vagyok! A feleséged, akinek hárséget esküdtél, a feleséged, aki az egyetlen...

Férj. Senkim sem vagy!

Feleség. (Kitörő zokogással.) Tehát ezóval is bevallod! Tudtam, sejtettem, éreztem. O én szegény, szegény megtévesztett, rutul becsapott asszonyka.

Férj. Csak sajnáld magadat.

Feleség. (Sértődötten.) Hát még csak nem is sajnálsz?

Férj. Sajnáljon az a majom, akit szerelmeddel tüntetsz ki.

Feleség. Bizony majom. És ostoba is. De még milyen!

Férj. (Értelmetlenül néz az asszonyra, azután elképedve ismétli.) Ostoba, majom?

Feleség. Az.

Férj. (Kissé bizonytalan hangon.) Az, akit szeretsz?

Feleség. Az!

Férj. (Kacag.) No, az sem lesz tovább boldog három hónapnál.

Feleség. Nem is érdemel még ennyi boldogságot sem.

Férj. Hát akkor miért szereted?

Feleség. Mit tudom én? Mert megfogta egyszer a kezemet a virággyűző, és

azután a diófánál, azután azt hazudta, szeret, imád, mindig imádni fog, szeretni, én meg elhittem ostoba leányfejjel, azután ime, három hónapja vagyok asszony s már is elfeled megcsókolni, amikor hazajön este.

Férj. (Roppant sebessen pislog s mintha derengene valami agyában.) Hogy elfeledtelek volna megcsókolni?

Feleség. (Csufolódva.) Hogy elfeledtelek volna megcsókolni?... Óh, te kis ártatlan!

Férj. (Eszbe kapva.) Egyszer talán te is kezdhettél volna.

Feleség. (Önkéntelenül.) Ez igazán nem jutott az eszembe.

Férj. (Egy kis gondolkodás után.) De hisz akkor kvittek vagyunk.

Feleség. Az már nem. Te tartozol nekem...

Férj. A delutáni csókkal.

Szobaleány: (Belp a háóinggel, kabáttal, kalappal, esernyóval.)

Férj. Eiment a maga esze, Mari?

Hát ki mondta, hogy ezeket a holmikot ide hozza... Ugyan ne csináljon mindig zavart! Ha maga nem szerelmes...

Szobaleány: (Sürgösen el.)

Férj. (Mosolyogva)... akkor én vagyok.

Feleség. Te nem, te gonoszság, — csak én.

Férj. Ugy?

(Megfordítva elmordják újra mindazt, amit fontosabbnak tartottak.)

Ezt úgy nevezik: a mezesetek.

olvi akadály nem áll útjában s az ügy megvizsgálása után kedvező elintézését helyezett kilátásba.

A küldöttség a miniszter zajos éltetése után egyenesen a versenytárgyalásra ment, hol a beadott zárt ajánlatot déli 12 órakor bontották fel, amelynek eredménye szerint a két község lakosságának ajánlata évi 25.880 koronával, tehát 18 éves bérleti ciklust tekintve 465.840 korona, kamataival együtt több mint fél millióval magasabb az utána következő ajánlatnál. Épen a miniszter azon kijelentése alapján, hogy a kérdés elbírálásánál az alapítvány érdekei lesznek irányadók, a két község lakossága várakozásteljesen bizalommal tekint a miniszter nagyfotosságu döntése elé.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

A debreczeni egyetemért. A nagykárolyi ref. egyházmegye most tartotta közgyűlést, melyen Nagykároly és Mátészalka városokra nézve külön-külön egyetemi bizottságot alakított, hogy ez az egyházakban alakítandó bizottságokkal együtt állandóan agítálni s segílyt fog gyűjteni a debreczeni egyetem alapjára.

Domahidy Elemér zsinati képviselő. A nagykárolyi egyházmegye Segesváry József esperest, Domahidy Elemér gondnokot, Hajdumegye főispánját választotta meg zsinati képviselőül.

NAPI HIREK.

A Kossuth dalkör dalestélye.

— szeptember 19.

Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésének 102-ik évfordulóját szépen sikerült mulatsággal ünnepelte meg a Kossuth dalkör, ez a kiválóan derék dalegylet.

Hazafias, pompás énekszámokat adott elő nagy tetszés mellett a dalkör s ezután táncz következett, mely hajnali 4 óráig tartott.

Jelen voltak a sikerült mulatságon:

Asszonyok: Tokai Istvánné, Kelemen Sándorné, Szokol Gézáné, Kalupka Józsefné, Kereszturi Jánosné, Szabó Ferenczné, Nagy Lajosné, öz. Czeréhné, Lémán Lászlóné, Kosztieszki Bertalané, Sárosi Jánosné, Dihen Jánosné, Gordon Demeterné, Szekeres Lászlóné, Jeremiás Károlyné, Girasch Jánosné, Tóth Imréné, Asztalos Gáborné, Nagy Jánosné, Mester Sándorné, Kis Istvánné, Kovács Gáborné, Molnár Antalné, Bálint Józsefné, öz. Acs Gáborné, Jóna Mihályné, Bazsek Lajosné, Sáráncsi Lajosné, öz. Balázs Istvánné, Jánky Béláné, dr. Baczó Dezsóné, Domináth Józsefné, Hajdu Józsefné, Kardos Józsefné, Szűk Antalné, Munkácsi Mihályné, Nicht Jenőné, Gyenge Andrásné, Erdei Gáborné, Farkas Mihályné, Pécsi Imréné, Kovács Jánosné, Kiss Istvánné, öz. Kis Józsefné, Kovács Mihályné, Kovács Lászlóné, Szekeres Andrásné, Kozma Józsefné, Szabó Péterné, Kovács Béláné, Fravoszi Pálné, Nagy Józsefné, Rácz Istvánné, Makai Istvánné, Csizsár Mihályné, Medgyesi Gáborné, Kovács Józsefné, Kőkert Gusztávné.

Leányok: Cseresznyés Mariska, Nozód Irma, Halupka nővérek, Kereszturi Rózsika, Kereszturi Eszti, Bogi Juliska, Nánási Erzsike, Szabó Margitka, Czerék nővérek,

Nagy Eszti, Csizsár Juliska, Borden Margitka, Borden Vilma, Szekeres Margitka, Fülöp Mariska, Szatmári Ilonka és Erzsike, Zobor Rózsika, Tóth Erzsike, Bazsek Erzsike és Mariska, Jeremiás nővérek, Balázs Rózsika, Molnár Juliska, Munkácsi Mariska, Farkas Mariska, Nagy Ilonka, Kovács Juliska, Péntes Mariska, Tóth Juliska, Asztalos Juliska, Kovács Eszti, Tóth nővérek, Szabó Mariska, Tóth Erzsike, Németi Eszti és Piroška, Szűcs Juliska, Kozma Katóka, Kovács nővérek, Kiss Rózsika, Kovács Mariska, Bálint Ilonka, Bálint Mariska, Rácz nővérek, Nagy Ilonka, Acs nővérek, Pécsi nővérek, Bagoly Erzsike, Bagoly Eta, Hock nővérek, Szeremi Irma, Szabó Mariska.

Zsigmond Sándor ügye.

Zsigmond Sándor h.-bösszörményi lelkészségéről lemondott ugyan, de mikor szabadlábra helyezte a debreczeni kir. törvényszék vádtaácsa, e lemondását visszavonta. Erre a hirre a bösszörményi hívek nagyon elkeseredtek s azt kívánták, hogy a lemondás visszavonásának ne adjon helyet az egyház, sőt szólítsa fel az egyháztanács Zsigmondot a lelkészlak elhagyására. Tegnap volt ez ügyben az egyháztanács ülés, mely a lemondás visszavonását nem vette tudomásul, illetve napirendre tért felette s egyhangúlag elhatározták, hogy kerestessék meg az egyházmegyei elnökség, hogy miután Zsigmond megszünt itt pap lenni, az egyház épületét hagyja el.

Pályázat férfi négyes karra.

A debreczeni ev. ref. főiskola a Kövesdi János kegyes alapító énekkari alapítványából a végrendelet értelmében ebben az évben férfi négyes karra eredeti népdalegyvelegről hirdet pályázatot a következő feltételek mellett. 1. A szöveg népies tárgyú s az alapítók emlékkönyvében előadható legyen. 2. A kidolgozás legyen dallamos, szabályos, nagyon nehéz ne legyen. Nagyon magasra (tenornál a-n felül), nagyon mélyre (basszusnál f-nél alább) ne terjedjen. 3. A pályamű vezérvény alakban irandó, egy eredeti példányban és két másolatban küldendő be. Magán énekrészek kerülendők. 4. A pályamű idegen kézzel írva, a szerző nevét rejtő jelzés levéllel ellátva (amelyben a szerző lakását és állását jelzi) 1904. december 15 ig alulírott lakására küldendő, később érkezők figyelembe nem vétetnek; jelge a pályaműre is ráirandó. 5. A szerzőnek a pályaműbírók csak egy tagjával megismertése is a pályázók közül kizárását vonja maga után. 6. A pályadíj csak absolutbecsű műnek adatik ki. 7. Díjazott mű minden tekintetben a főiskolai énekkar tulajdona marad. 8. A pályadíj 300, azaz háromszáz korona, melyet a főiskolai pénztár fog a jutalmazottnak elküldeni. A pályázat eredménye ugyanezen laphan 1905 január első felében fog közöltetni. Debreczen 1904. szeptember 10. Mácsai Sándor a főiskola énekkar vezető tanára. Debreczen, Szent-Anna-utca 29. szám alatt.

Általános kőműves sztrájk.

A debreczeni kőműves munkások egyes munkáknál sztrájkoltak. Erre a főnökök felhívást intéztek hozzájuk, hogy foglalják el helyeiket, különben munkázárlatot mondanak ki. A kőműves munkások erre

azzal adták meg a feleletet, hogy most minden vonalon beszüntették a munkát. Ma az általános sztrájkot a kőművesek be is jelentették a polgármesternek és sztrájkta nyául az Olajútjében levő Kállay-féle vendéglőt nevezték meg. Ma megtette ugy a rendőrség, mint a csendőrség az óvintézkedéseket, de a béke helyreállítása iránt az ipar-testület is intézkedett, mennyiben holnap délután 3 órakor külön békéltető bizottság megkezd a kőműves mesterek és munkások között a békétárgyalásokat.

Tolvaj a vendéglőben.

Kinos jelenet játszódott le tegnap este a „Fehérlő” éttermében. Veczko József női szabó bemont vacsorálni a Fehérlő éttermébe. Vacsora közben az asztalkendőt zsebre vágta és fizetés után nyugodtan távozni akart, de a főpincér megcsipette és kivette a tolvaj szabó zsebéből az asztalkendőt. A főpincéért ugyan is már előzőleg figyelmeztették arra, hogy Veczko József rendszeresen lopja a vendéglőből az asztalkendőket. Tegnap aztán megfigyelte Veczkot és — mint az eset bizonyítja — eredményt is ért el a főpincér, ki Veczko József ellen megtette a felfejelést.

Meglopott urinő.

Vakmerő lopási eset történt tegnap a Mélius-tér 4. számú házban, melyet egy elegánsan öltözött 25—30 év körüli fiatal ember követett el. A déli órákban ugyanis egy elegáns barna fiatal ember állított be öz. Mihályfy Ferenczné Mélius-tér 4. szám alatti lakására. Magát bemutatva, azután a Homokkertben hirdett kiadó lakás után érdeklődött, mely a Mihályfy né tulajdonát képezi. Kijelentette, hogy a lakást többen ajánlották neki s szeretné megtekinteni. Arra kérte tehát, hogy lenne szives vele oda lefáradni s ha megteszik, nyomban ki is veszi. Mihályfy né nem tett ellenvetést, csupán néhány percznyi türelmet kért, míg átöltözködik. A fiatal embert ülésel kínálta meg s maga a szomszéd szobába távozott, hogy átöltözködjék. Kevés idő múlva utrakészen tért vissza s egyenesen a szekrény felé haladt, hogy ékszerait magához vegye. A fiatal ember azonban hirtelen útját állotta s némi zavarral bocsánatot kért az urinőtől, hogy sürgős ügyben távoznia kell, de ígéretet tett, hogy pár percz múlva visszatér. Feleletet be sem várva, valósággal elrohant a fiatal ember, magára hagyva az urinőt. Mihályfy né k szepnznek vette a fiatal ember ígéretét. Az ifju megérkezéséig ékszerait akarta feltenni. Mily nagy volt azonban meglepetése, mikor szekrényéhez ért s azt nyitva találta. Meglepetése csak fokozódott, mikor ékszerai közül három darab: két arany köves gyűrű és egy óra láncszal együtt, körülbelül 300 korona értékben hiányzott. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Elhagyott gyermekek tartásdija.

A belügyminiszter rendeletet intézett a debreczeni állami gyermekmenhely igazgató főorvosához a hét évesnél idősebb elhagyott gyermekek után fizetett havi tartásdíj és a községekétől követelhető összegek megállapítása tárgyában. A 7 éven felül elhagyott gyermekek után a nevelő-szülőknél fizetett havi tartásdíj s az illetőségi községekétől követelt összegek tekintetében eltérő gyakorlat lévén, a jövőre vonatkozólag a belügyminiszter a következőleg rendel: A 7 éven felüli gyermek havi tartás

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket Hartstein Kálmán Debrecen. a legelőnyösebb feltételek mellett jelzálog kölcsön irodája Piac-utca 38 szám.

dija havi 10 kor. Ezt a gyermekmenedék-hely igazgatójának egész összegében kell kifizetnie, illetőleg előlegeznie a nevelőszülőnek, ha csak ez a 7 éven felüli elhagyott gyermeket olosobban önként el nem tartja. A szóban levő 10 koronából az igazgatóság sem ruházat, sem teleporvosi díj, sem egyéb ezimeken semmit vissza nem tarthat. A kifizetett havi 10 kor. tartásdíjon kívül az illetőségi községtől egyéb díj megtérítése nem követelhető.

— **A hajduszoboszló-szováti törvényhatósági utszakaz közigazgatási bejárására nézve az eljárás f. hó 15. napján elhatározott meg.** A törvényhatóság részéről Nábráczky István volt kiküldve. Hajduszoboszló várost Fekete Sándor polgármester és Czeglédy Lajos képviselték, Szovátot Nagy Lajos és Nádházy főjegyző. Ott voltak hivatalos minőségben az állam részéről Hartig műszaki tanácsos, továbbá Latinovics Mihály debreczeni törvényhatósági főmérnök s azonkívül Varga Elemér városi mérnök, Kajári és Jármay kir. mérnökök. Reggeli 10 órakor nevezett hivatalos egyének a szoboszlói városházától kocsikon mentek Szovátra, hol Nádházy JBenámin főjegyző látta őket hazánál magyaros vendégszeretettel. Az összes előmunkálati tervek kisebb jelentőségűek, részvétel nélkül kivételre elfogadtattak. A földmunkák a miniszter utasítása folytán még az év őszén foganatosítatnak, a többi munka pedig jövő év tavaszán lesz folytatandó.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Budai Sándor ev. ref. 2 hónapos, Sallai Mihály ev. ref. 1 hónapos, Bakos Ilona ev. ref. 14 éves, Németi Istvánné róm. kath. 50 éves, Végh Mária ev. ref. 10 hónapos, Fábian György róm. kath. 18 éves, Kovács Györgyné, ev. ref. 66 éves, Vedres Andrásné ev. ref. 48 éves, Nagy Antal róm. kath. 3 napos, Tóth Anna ev. ref. 7 éves.

— **Hittanhallgatók választása.** A hittanszaki önképző társulat tisztikarát szerdán, 21-én választják meg a hittanhallgatók. Ugyanakkor választják meg a hittanszaki segítő-egyesület tisztviselőit, valamint a hittanszaki becsületszék tagjait is.

— **A pinceszéskolában a beiratásokat** f. hó 21-én, szerdán, d. u. 3-5 óráig tartjuk az ág. n. ev. fiúiskolában. (Miklós-utca 3. sz.) felkérjük a főnök urakat, hogy tanonczaiikat nevezett időben küldjék el. Az újonnan jövők a szerződésükön kívül még újraoltási és iskolai bizonyítványt is tartoznak felmutatni. Az igazgatóság.

— **Nyilvános köszönet.** Egy fegyházra itél férfiának szerencsétlen családja ugymint: felesége s négy kicsiny gyermeke (3 leány és 1 fiu) a legrettenetesebb nyomorral küzdve, rabsegélyző egyesületünkhöz fordult támogatásért. Ez némi pénzsegélyben ruszesíté is a boldogtalánokat, melyből éhségüket csillapíthatják, az emberbarátok könyörülő jósága pedig rongyaikból szedi ki a szegénygyermekeket. Kértemre ugyanis Banyáts Emil kézmű- és rövidáru kereskedő ur 5 méter erős és jó parchette maradékot, a Neumann-czég üzletvezetője Deutsch Ignác egy teljes téli fiu öltözetet, Nemes Gábor ur pedig egy párerős uj cipőt ajánlékoztak az árváknak. Midőn ez ajándékokért itt, a nyilvánosság előtt mondok köszönetet a nemesszívú emberbarátoknak, rabsegélyző egyletünk s a segélyezettek nevében teszem ezt, akiknek részéről annak a felöltöztetett kis fiúnak boldog mosolya háláadó és áldó imádság volt Isten előtt, hogy olyan ruhát és cipőt juttatott neki a jó emberek által, amilyen ő rajta még bizonyára soha nem volt. Debreczen, 1904. évi szeptember 16. Csiky Lajos, rabsegélyző egyleti titkár.

— **Fehér rókák.** Nem a sarkvidéki fehér róka fajról van szó, hanem a mi vörös rókafajunk elfehéredett albinóiról. Bártafa fürdő környékén úgy látszik elég gyakoriak, mert ez évben már harmat küldtek onnét dr. Lednl Adolf preparálóintézetébe kitémés végett. — Az elfehéült állatok általában ritkák a természetben s épen ezért eléggé érdekelheti ez a jelenség vadászainkat.

— **Megverte a rendőrt.** Az egyik kisebb kocsmában duhajkodott Szabó Gábor gazdálkodó. A vendégekhez poharakat, üveget vagdosott. Rendőrt hívtak, de Szabó a rendőrt is megverte. Csak nagy nehezen tudták lefűlelni és bekisérni a duhajkodó magyart.

— **Tolvaj hetes.** Együtt szolgál Demku János kocsis legény Hári Pál he-tessel. Az előbbi szorgalmas józan életű munkás ember lévén, egész ellentétje volt az iszákos Hári Pálnak. Kettejük közt a különbség meg is látszott, mert Demku szerzett magának valamicskét, Hári pedig mindenét elitta. Mikor már semmije se volt lopásra vetemedett. Demkunak megtakarított kis pénzecskejét, mintegy hatvan koronát, ellopta s eldugta, hogy alkalmas pillanatban magához vehesse. A turpisság azonban kitűdött s Hári Pál börtönbe került.

— **Lopás a vasutnál.** Tegnap délben Molnár Gáspárné szegedi asszonynak elvesztett a debreczeni állomásnál 260 koronája. A rendőrség átvizsgálta azt a vonatot, mely-lyel Molnárné érkezett, de a pénzt nem találták meg. Valószínű, hogy valamelyik vasuti tolvaj zsebelte el a 260 koronát. A tolvajt keresik.

— **Borfiuk szerződötése.** A debreczeni vendéglősök és kávéosok közül igen sokan szerződötetés nélkül tartják a pinceszéskanoneczokat. Most az iparhatóság felhívja a vendéglő és kávéháztulajdonosokat, hogy a borfiukat szerződötessék be.

— **Tolvaj cigányok.** Mikepércsen Nagy Lajos ottani lakos istállójából 1 lovat tegnap, vasárnap virradóra elloptak. A gyaau a Mikepércsen végig vonuló cigánycsapatra irányul, akik egy rossz gebével vontatták végig szekereküket s bizonyosan a rossz gebe mellé fogták be az ellopott lovat.

— **Ertesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy czukrázdámát szeptember hó 13-tól kezdve Piacz-utczán, a Lamprecht-palotába helyeztem át. Midőn fényesen berendezett új helyiséget b. figyelmökbe ajánlom, kérem eddigi b. pártfogásukkal továbbra is támogatni. Debreczen, 1904. szeptember hó. Tisztelettel Riesz Lipót czukrasz.

— **Fogfájást és szájbűzt** azonnal megszüntet a „Plombus“ amerikai öplombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetésben.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

Kossuth napja.

szept. 19.

Ma van Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésnapjának évfordulója.

Kegyeletes, szépen a nagy magyar emlékéhez méltóan ünnepli meg Debreczen hazafias és független érzelmű polgársága a mai napot.

Az emlékezés fáklója kigyul a szívekben, mert minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy rá emlékezzünk s az ő törekvéseit példaadásképen odaállítsuk a magyarság elé.

Legyünk tehát ott mindannyian a debreczeni függetlenségi kör Kossuth lakomáján, mely ma este fog lezajlani a Törő Imre vendéglőjében.

Külön meghívót személyenként nem bocsájtott ki a rendezőség a vacsorára, de bárki megjelenhetik ott, aki Kossuth nagy hazánkfia emlékét meg akarja ünnepelni.

A vacsora este 8 órakor kezdődik. Egy teríték ára 3 korona.

TAVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Orosz-japán háboru.

London, szept. 19. **Mukdenhez négy kilométernyire az orosz és japán csapatok közt harc folyik.** Hogy vajjon nagyobb harc kezdete-e ez, nem tudhatni.

Pénzhamisító urinő.

Budapest, szeptember 19. A rendőrség elfogott egy Vörös Bé-láné elegánsan öltözött nőt, aki hamis 100 koronásokat akart forgalomba hozni. Az illető valamikor színésznő volt a vidéken.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Arad, szept. 19. Németságh és Uj-Arad közt nagy vasuti szerencsétlenség történt az Arad-temesvári vonalon. A vonat több kocsija a 14 méter magasságu töltésről lezuhant — kisiklás folytán, — s összezúzódott. A bent ülő utasok közül **1 ember azonnai meghalt, egy halálosan megsebesült, többen súlyos sérüléseket szenvedtek.** A vonatvezető leugrott a kocsiról, de lábát törte. Egy kalauz szemét vesztette.

A háboru kémei.

— szept. 19.

Japán a háboruban elért sikerei dolgában rendkívüli sokat köszönhet kitűnően szervezett kémiszolgálatának. A japán kémek rendkívül ügyesek, vakmerők, nagy testi erejük van a kitűnően értenek abhoz, hogy miképpen lehet észrevétlenül megközelíteni az ellenséges hadállásokat. Csak tegnap jött a hire, hogy még Pétervárra is küldtek a japánok kémeket, akik közül kettőt elfogtak az orosz fővárosban. A japán kém a legnagyobb veszedelemben, éjjel lopózik be az ellenséges területre s kifürkészi a tüzérség állását, az erődítményeket s rendkívüli pontos értesüléseket szerez. Poznanszky tüzérhadnagy Moszkvába küldött jelentésében azt írja, hogy a vafangtieni csata alkalmával tömérdek bajt okozott a japán kémiszolgálat. — A kémek az előőrsök csatározása alatt nagy veszedelmet hoztak az oroszokra.

A japán kémnél soha sincs lövőfegyver; csöndben, lesből, bajonettel, vagy késsel öli meg az ellenséges őrt, ha másképp nem bír vele, megfojtja pusztá kézzel. A

háboru előtti éjszakán tucatszámra szurták le vagy fojtották meg az orosz őrsöket a japán kémek, akik szinte a levegőből csöppentek oda. Egy orosz őr, akinek véletlenül sikerült megmenekülni, beszéli, hogy amint oszondosan állt őrhelyén, egyszerre a sötétben három alakot látott, akik a földön csuszak feléje, anélkül, hogy zajt okoztak volna. Ő erre rájuk lőtt, mire eltűntek. Tíz perczezel ezután valaki hirtelen a hátára ugrott. Ő erre a földre vetette magát, színtelve, hogy valami csontja törött a ránehezülő ember sulya alatt.

Amint azután a földön feküdt, úgy érezte, mintha száz meg száz csontos kéz markolászná a torkát s hogy a kezek mint a vaskapocs, úgy szorulnak egyre nagyobb erővel össze. Az orosz őr rendkívül izmos ember volt, a rettenetes pillanat pedig még fokozta erejét. Küzdeni kezdett támadójával s kemény viaskodás után sikerült neki fölkörekedni. Ekkor bajonettjével a földhöz szegte támadóját. Ebben a pillanatban alig néhány lépésnyire tőle két japán ugrott fel a földről s tűnt el a sötétben. Az orosz lármát ütött, de a két kém nem sikerült kézrekeríteni.

A Csokonai-kör ülése.

— szeptember 19.

A Csokonai-kör választmányja a nyári szünet után első ülését a kollégium nagytanácstermében szombat délután tartotta. Jelen voltak: Géresi Kálmán elnök, Kemlőssy Arthur alelnök, dr. Tüdős János főtitkár, dr. Kardos Albert titkár, dr. Arvay Béla ügyész, Könyves Tóth Kálmán, Balogh Ferencz, Szávay Gyula, dr. Bartha Béla, Ferencz Gyula, dr. Szántó Sámuel, dr. Könyves Kálmán és Zoltai Lajos választmányi tagok.

Néhány kisebb ügy elintézése után az elnök bemutatta Buday Barnának, a „Hazaunk” szerkesztőjének a kör erekltyára részére küldött ajándékait. Különösen becses a Ludas Matyi egykoru kézírata, amely után Kerekes Ferencz azt kinyomatta. A kéziratban a szerző számára való utasítások és a becsi cenzor, vlahmi Bártory nevű jegye az „imprimatur” is olvashatók. A másik erekltye két debreczeni honleány, Fésüs Lina és Jambor Mária (bizonyosan álnevek) egykoru kritikája Csokonai Dorottyájára, mikor az először kinyomtatódott. A választmány mindkettőért köszönő levelet küld az adományozó Buday Barnához.

Igen fontos tárgy volt Zoltai Lajos előterjesztése Csokonai Vitez Mihály igazi szülőházáról. Ugyanis Zoltai okiratokból azt bizonyítja, hogy a költő nem a Mester- (most Batányi) utcza iskolában, hanem a Hatvan-utczaiban, Diószegi Mihály esküdt, a nagyapja házában született és ez a ház a mostani 23. sz. telken állott, amely a kereskedelmi és iparkamara tulajdona. Zoltai kimutatásai és meggyőzően indokolja e méltán nagy felhívást keltett állítását. Mégis ő maga kérte a választmányt, hogy a forrásokat, amelyekből dolgozott, küldöttséggel vizsgáltsa felül és azután, ha következtetéseinek valószínűségről és helyességéről a revidáló bizottság is meggyőződik, a költő igazi szülőháza rubazza át azt a kegyeletet, amelyben eddig a Mester-utcza leányiskolát részesítette. Zoltai egyuttal felveti azt is, hogy a tervezett kulturpalota észszerűen helyezhető el a hatvan-utcza 23. sz. telken, amely különben is eladó és közel ezer négyszögöl területű. A választmány élénk tetszéssel hallgatta Zoltai előterjesztését, amelyért többen gratuláltak is neki. A vonatkozó okiratok felülvizsgálatával Géresi Kálmánt, Kemlőssy Arthur, A zöl Géza főmérnököt, dr. Arvay Bélát bízzák meg.

De a választmány már most is abban a reményben, hogy a Zoltai következtetései helyesek, megfelelő intézkedéseket tesz a kamara telkének, mint Csokonai szülőhelyének esetleges megszerzése érdekében.

Csokonai halála századik évfordulója megünneplése (1905. január 28.) készül a választmány. Géresi Kálmán elnök és Kardos Albert titkár közelebb Budapestre utaznak és ott a Magyar Tudományos Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi társaságok vezetőivel a tudományos és irodalmi testületek közreműködésének megnyerése végett tárgyalai fognak. Az országos ünnepélyre a vidéki irodalmi köröket is meghívják.

Válókereset — felreértésből.

Alaptalanul meggyanusított férj.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 19.

Rendkívül érdekes válókeresetet adott be a napokban egy ismert ügyvéd a kir. törvényszékhez. A válópört egy alig pár hónapas uri menyecske — vidéki orvos felesége — indította meg férje ellen, házasságtörés czímen. A válópör azonban, a milyen zordanon indult, olyan örömteljes, vidám befejezést nyert, mielőtt a bíróságnak még ideje lett volna a pikáns aktába beletekinteni. A nem mindennapi eset egyébként a következő:

Egy fiatal orvos — nem is olyan messze — aki az év elején esküdtött hűséget feleségének, a furdószezon közepén egyik ismert székelyföldbe küldte nyaralni a natal as zonyt. A férj nem maradhatott furdón a menyecskével, mert prakszisa oly széleskörű, hogy ugyancsak irigylit tőle orvoskollégái.

A menyecske nyolcz hétig élvezte a hegyi levegőt és napról-napra expressleveleket írt otthonmaradt férjének, hogy mennyire vágyódik utána.

Teltek a hetek s a nyolcz héthez már csak kettő hiányzott. Ekkor rászánta magát a férj, hogy leutazik epekedő aszszonyához. Am, hogy a praxis el ne legyen hanyagolva, amíg ő távol lesz, egyik orvoskollégáját bízta meg annak vezetésével. Meg kell jegyeznünk, hogy a helyettesítő orvos szintén fiatal és gazdag feleségről álmodozott. Mikor az orvosférj helyettesítésre kérte őt, figyelmébe ajánlotta egyszersmint, hogy egy tekintélyes háziur leányát is kezeli, kinek a diagnózis a szélsőségessé teszi a nap-nap után való látogatást, bárha betegsége nem valami komoly. Ezután leutazott feleségéhez.

Az öröm óriási volt s így tartott néhány napig, midőn a férj egy délután azt mondotta feleségének, hogyha már itt van, kirándulást tesz valahova. A menyecske nem kísérte el a férjét, hanem estére visszavárta. Ugyanaznap délután történt, hogy az orvos czimébe távirat érkezett lakóhelyéről. Az orvos fiatal felesége vette át s ezt olvasta benne:

„Helyetted megjelentem Margitnál. Eljegyeztem... Ernő.”

A szép asszony nem értette a sürgönyt. Nyilván valami orfeuménekéső — vélte és nagyon, nagyon zakogott... Aztán elhatározta, hogy be sem várja urát, hanem csomagol és azonnal szüleikhez utazik. Csak egy papírszeletet hagyott hátra ilyen szöveggel:

„Tudok mindent. Anyámhoz utaztam. Ne közeledjék felém, nyomorult!”

A doktor ur este haza érkezett és kétségbeesetten olvasta a levélkét, majd nyomban hazautazott. A „mamáknál” azonban kiadták az újat s csak ennyit szoltak: „Mehet Margithoz.”

A válókereset pedig másnap az ügyvédnél elkészült. A szegény férfi azt tudta, mi történik vele. És amint másnap az utcán haladt, összekerült a helyettesével. Ekkor aztán nyilvánvalóvá lett minden. A helyettes a háziur beteg leányát jegyezte el s ezt magyarázták félre az asszonyok a székszávu sürgönyből. Persze, nagy öröm következett reá és intézkedés történt, hogy a válókereset azonnal visszavonassák, ami nyomban meg is történt.

VEGYES HIREK.

* **Feleség, aki az urát veri.** Arról, hogy szabad-e a férjnek a feleségét megverni, tömönten írás és bírósági ítélet szól. Arról azonban, hogy a feleség megverheti-e a férjét, még nem igen beszéltek, mert hát rendszerint a férfi az erősebb s a gyöngy asszony csak nyelvel győzi a veszekedést. Am ha ezzel a kérdéssel nem is foglalkoztak, a bíróság azért döntvényt hozott, amelyben kimondja, hogy a megvert férjnek joga van a verekedő feleségét a házól kiutasítani s vele a házasságot fölbontani. A döntvény meghozására okot adó esetet kellő részletességgel nem ismerjük s csak annyit találunk följegyezve, hogy a válópörtben szereplő férj a feleségét szóval megsértette, amire a harcias természetű menyecske az urát elővette és alaposan helybenhagyta. Mindebből az asszonyok azt tanulhatják meg, hogy férjüket büntetlenül meg nem verhetik, vagyis, hogy ha azokkal együtt akarnak élni, ne verekedjenek, legálább ne kézzel vagy nyujtófával.

* **A szalon rabló.** Kunszentmihályon a vasuti vendéglőben történt az alábbi eset. Az esti órákban fekete ruhában, arany óra és arany láncszal, csillogó gyűrűkkel felékesítve beállított egy jóképűnek látező utas. A vendéglős, a pinczér eléje siettek s betessékelték a fehér terítékes terembe s nagyon hajlongva kérdezték, mit méltóztatnék parancsolni? Hát az rendelt is olyan fényes vacsorát, hogy szemé-szája elállt az alkalmazottaknak. A vacsora alatt magához hivatta a vendéglőst és a vendéglősnőt és előadta, hogy ő lekésést a vonatról és így egy szobát kér, ahol meghál és a hajnali vonattal tovább utazik Budapestre, amikor megparancsolta, hogy őt okvetlen felköltésék. Kilencz óra után aivára tért, a vendéglős a legszebb szobáját nyitotta fel neki. Az éj homályában, hogy és mint történtek a továbbiak, arról nem tud senki. Annyi azonban bizonyos, hogy a szobából hajnalra minden mozgatható tárgy kipakoltatott és ellopatott. Az utas által jelzett időben a pinczér ment fölkelteni az elegáns urát, de legnagyobb amulatara az ajtot nyitva, a szobát pedig üresen találta. Az ügyes tolvajnak a vacsora árával és a holmival együtt nyoma veszett.

* **Váltó és revolver.** Meezinger Jakab szabadkai lakosnak, váltó kötelezettsége volt Pektovics Antal földbirtokossal. A váltó tegnap járt le, de Meezinger nem tudott fizetni. Minthogy Pektovics már a multkor is haladékat adott Meezingernek, újabb moratoriumba semmi áron sem akart belemeenni. Ez annyira felingerelte Meezingert, hogy revolverrel támadt a hitellezőjére. Kört nem tett benne, mert a kellő időben letaggyarodott. Meezingert a rendőrség letartóztatta.

IRODALOM.

Moll accordok.

I.

Szerelmes föld sohse várja egy a napját,
Biborban uszszék bár minden hajnal tájon:
Mint amilyen édes, forró remegéssel
Valakinek én a jövetelét várom.

S nem fájhat a válás soha egy a földnek:
Öltözzék bár érte minden este gyászba:
Mint amilyen keservet borít a lelkemre,
Az ő két kezének bucsuszorítása.

II.

Van én nekem, van én nekem egy álom
Egy tisztaságos, hófehér — mese.
Nem reszket benn' tilos csókok nesze,
Nincs rajta mit tagadnom, se megbánnom:
Hisz' csak a szívemmel álmodom át!
... S álmat szívünkre az Isten bocsát:
Hogy azzal szíjjük, foltozgassuk össze
Illuzióink tépett fátyolát...

III.

Bötét éjjel egy csillag, ha letűn,
Ugy fut le gyakran észrevétlenül.
Nyomán egy kis derengés, hogy ha támad:
Hát mi az annak a nagy éjszakának!
Kiotlja lángját s vége, vége:
Elvész a semmisségbe!

Te szívemtől szakadt kicsiny dalok:
Ugy érzem én közös a sorsotok
Nyomotokban még derengés se támad:
Mi egy kicsinyke dal a nagyvilágnak!
Elnyomja hangját s vége, vége:
... Elvész a semmisségbe...

Jörgné Draskóczy Ilma.

KÖZGAZDASÁG.

A mélyművelésről

A gazdaközönség felismerte a talaj mélyművelésének a termés fokozására gyakorolt előnyeit és általában el lehet mondani, hogy az utóbbi évtizedekben e téren nagyot haladt. Figyelemreméltó haladás, mely a nemzeti vagyonosodást egy nagy lökéssel vitte odább. A gőzekék és tökéletesebb talajművelő eszközök száma igen felszaporodott. Az őszi talajművelést általában kezdik alkalmazni, nélkülözhetetlenek tartják, aminek pedig eddig alig tulajdonítottak fontosságot. Jellemzik a mély megművelés előnyeit a rossz talajművelés hátrányaival, tudják az őszi mélyszántás alkalmazásának célját, ismerik fontosságát. Azt azonban még a mai előrehaladott mezőgazdasági viszonyok között is alig veszik figyelembe, hogy a mélyebb és tökéletesebb talajművelés fokozottabb trágyázást is igényel, mert ennélkül modern rablógazdálkodást üzünk. Ez pedig igen káros hatású, mivel a talaj a tökéletesebb megművelés folytán sokkal mélyebben aknáztatik ki, mint amugy. Így a talaj mélyművelése a legveszedelmeesebb fegyver, melyet a gazda saját maga ellen fordít, míg helyes trágyázással kapcsolatban a legáldásthozóbb hatású. A talaj mélyműveléssel földterületünket jelentékeny mértékben növeljük, ha nem is terjedelmes, de mélységre, ami szintén bizonyos terméstartalmat idéz elő.

A talajnak vastagabb réteget tessék ki a fagy, levegő és más mállasztó és korhasztó tényezők behatásának s így a talaj nagyobb gazdasága s magasabb kész tápanyagtartalma a növények sikeresebb fejlődését vonja maga után, ami megint a tápanyagok nagyobb felvételét eredményezi. A esekély talajművelés gyengébb fejlődését eredményezve, a gyengébb növényzet pedig a talajt nem aknázza ki mélyen, így az arány körülbőlül egy és ugyanaz lesz, tehát a visszapótlás is egyforma arányszerint kell, hogy történjen. A talaj tápanyagtartalmának

pótlásáról tehát feltétlenül gondoskodni kell, mert máskülönben daczára a mély művelésnek, nem lesz meg a kívánt eredmény. A mélyművelés különben is gyökeres változtatásokat igényel. Nagyobb állatállomány és jobb eszközök szerzendők be. A fokozódó trágyaszükséglet kielégítése céljából műtrágyák vásárlása el nem kerülhető, mert a kivitt növényi tápanyagok más módon vissza nem szerezhetők. Természetes, mivel a mélyművelés arányában több és több tápanyagot viszünk ki, a visszapótlás is e szerint kell, hogy alakuljon s ezért a visszapótlandó mennyiség pontos számításal határozandó meg, mert máskülönben vagy többet adunk vissza, ami pazarlás, vagy kevesebbet, ami megint a talaj kiszáradására vezet.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: **Amica.**

31

Edit hiába lépett közbe. A férje erős keze félre tette, mintha egy gyenge nád-szál lett volna, a leánya karját megragadva, az ajtót kinyitotta és őt kitette és maga is követte, de előbb látta a feleségét, amint a feje fölött összekulcsolta a kezét és hallotta a fájdalmas kiáltását.

— Oh, bár soha sem találkoztam volna vele — bár a hozzámenetelre sohase lettem volna kényszerítve!

Azon éjjel De l'Orme Guy magas tételekben, eszeveszetten játszott és az ő kezéből a Geislerébe gyorsan mentek az ezrek.

Midőn a szürke hajnal hasadtával visszatért az otthonába, a felesége halott-halvány arcczal ment elibe és egy czédulát nyújtott át neki.

— Ő elment, — volt minden amit mondott. Olvasd el.

Guy átvette a czédulát és olvasta.

„Midőn atyám és a felesége ezt a levelet olvassák, én a Herbert Franczy felesége leszek és távol innen. Nevezze atyám, ha úgy tetszik, kötelesség ellöni vétségnek, de engedetlenségemet annak az asszonynak tulajdonítsa, akit mint feleséget hozott haza, aki és ezt alig szűkség mondani, gyűlöli atyámat és az atyámhoz tartozókat és aki bármit mondjon ő, örvendezve a távozásom ha az bárkivel történt volna, az előbbi szeretőjét kivéve. Hogy tudta atyám valaha azt álmodni, hogy egy színész, egy huszonegy éves fiatal leány, az atyám állásán és vagyonán kívül egyébért ment hozzá?”

Talán hibázó, de szerető gyermeke Herbert Blanka.”

De l'Orme ur ledobta a levelet és rátette a lábát, oly rettenetes szenvedélyes szavakkal, hogy a felesége félig rémülettel, félig irtózáttal húzódott vissza.

— Neked volt tudomásod erről! — kiáltotta. Egyedül te voltál az, aki őt Herbertnek az utjába dobtad! Az ilyen árulás talál azzal az asszonnyal, aki kezét az egyik férfinak adja és szívét a másik férfi birja.

E beszédnek a szenvedélye és összeférhetlenségéből látható volt Edit, hogy a férfi nem tudta, hogy mit mondott és bizonynyal nem értette azt ko-

molyan, de leigázatlan szíve és fegyelmetlen büszkesége halálosan meg volt sebezve és olyan meggondolatlan vad szavakban tört ki, mely egy feleség ajkait soha sem lett volna szabad elhagyni.

— O, adná az ég, hogy szabad lennék vagy meghalnék! — A mostani élet gyötrelme nekem

Edit hallotta ezután az ajtót bezárulni, hallotta a távozó lépteket és ezután mély csend következett és elfogta az a borzasztó érzet, hogy ő mit tett és a néma sötétséggel körülte, megbánással a szívében, a szegény, tévedő büszke asszony, szédülve beteg, kimerülve, a szőnyegre roskadt, és a feljövő nap első sugarai egy megtört reszkető alakra és a kétségbeeséstől dult arcra estek.

Igy teltek az órák és aztán végre fellopózott a lépcsőkön. A saját szobájának az ajtaja előtt megállott, nem mert belépni, érezve, hogy az, amit férjének a múlt éjjel mondott, örökre megsemmisítette azt a jogát, hogy azt tegye. Ez az érzés borzasztó volt — a bűn rettenetes, nehéz súlyával terhelte őt — és félve, remegő kézzel nyitotta ki az ajtót. — A szoba üres volt, de az asztalon egy czédula feküdt, a következő tartalommal:

„Külföldre megyek Geislerrel. Engedd sajnálkozásomat kifejezni, hogy nem tehetek többet, hogy nem szabadíthatlak meg attól a férjtől, akit gyűlölsz. Egyszer-máskor tudósítani foglak, de véd az emlékezetedbe, hogyha valaha Herbertnéhez szólasz, az egy áttörhetetlen akadályt fog helyezni közibünk, de talán ez hasztalan fenyegetés.

De l'Orme Guytól.”

Vége a legnagyobb csapás megtörtént. Az Edit agya szédült és ő tehetetlenül esett a padozatra.

(Folyt. köv.)

Új férfi szabó üzlet megnyitás!

Értesitem a t. közönséget, hogy helyben **Kossuth-utca 8. szám alatt**, a színház mellett, az

Angol szabóhoz címmel elegáns, modern igényű férfi szabó üzletet nyitottam, hol elvállalok mindennemű aszakmámba vágó megrendeléseket kívánat szerint, a legújabb fazon és divat után.

Rekláramon nagy választékban tartok divatos **angol- és francia** szöveteket

Amennyiben üzletemben kiváló mankaerőket alkalmaztam és a megrendelt ruhák saját felügyeletem alatt készítettnek, azoknak szabását egyedül végzem. Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim folytán bátran ígérhetem, hogy a nagyközönség igényeit a legnagyobb mérvben ki fogom elégíteni, valamint üzletem iránti vonzalmát kitűnő izlésem és megbízhatóságom mal biztosítom.

Miért is magamat szíves figyelmébe és jóindulatába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Rosenberg József,

férfi szabó és szabász

Kossuth-utca 8. szám.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 8 fillér.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógyszerár-által. Majna Frankfurt.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzs száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelesen az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hibetelen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százsoros kamatja: a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai előm-ség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek czime:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves m.

A legolesőbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utóda
uri és női-dívat
cipőraktár cégnél
Piacz-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

Hirlapelárusítók felvételnek

a „Debreczen“ elárusítására
városi nyomdában,
városház, keresztépület.

Az általánosan elismert kitünő

Mohai Ágnes

természetes magyar ásványvíz,
mely a külföldi Giesshüblit legjobban
pótolja, főraktára:

MÁYER JENŐ

fűszer- és csomogo üzletében.
Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

1 literes üveg 19 kr.

1/2 „ „ 13 „

mélyen leszállított áron kapható.

Aki

olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar,

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczen, Hunyadi-u. 21.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

czukrászdámat

szeptember h5 13-tól kezdve

Piacz-utczán

a Lamprecht-palotába
helyeztem át.

Midőn fényesen berendezett új helyiséget b. figyelemre ajánlom, kérem eddigi b. pártfogásukkal továbbra is támogatni.

Debreczen, 1904 szeptember hó

Tisztelettel

Riesz Lipót,

czukrász.

Szőnyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házunkba Kossuth-utca 5. sz.

főüzletünk emeleti helyiségeibe helyeztük által.

A még raktáron levő szőnyeg, függöny, butorszövet, ágy- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett áruaitjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tisz-palota)

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.